

Tuomas Ojanen
20.2.2019

Eduskunnan perustuslakivaliokunnalle

HE 202/2017 vp Hallituksen esitys eduskunnalle siviilitiedustelua koskevaksi lainsäädännöksi

Arvioinnin lähtökohtia

Seuraavan arvion kohteena on hallintovaliokunnan mietintö HaVM 30/2018 vp hallituksen esityksestä 202/2017 vp siviilitiedustelua koskevaksi lainsäädännöksi ottaen huomioon perustuslakivaliokunnan lausunto PeVL 35/2018 vp hallituksen esityksestä. Arviossa on perusteiltaan kysymys siitä, onko hallintovaliokunnan mietinnössä otettu asianmukaisesti huomioon perustuslakivaliokunnan lausunnossa esitetyt valtiosääntöoikeudelliset huomautukset siltä osin kuin niissä on ollut kysymys säätämistä koskevaan vaikuttavista huomautuksista (ns. ponnet).

Arviotani varten käytettävissäni on myös ollut *Puhemiesneuvostolle 14.2.2019 osoitettu muistio: "Hallintovaliokunnan mietinnön 30/2018 vp ja puolustusvaliokunnan mietinnön 4/2018 vp lakiehdotusten käsittely"*. Muistiosta ilmenee muun ohella, että hallituksen esitykset siviili- ja sotilastiedustelua koskevaksi lainsäädännöksi lähetettiin lausunnolle perustuslakivaliokunnan ohella lakivaliokuntaan, joka antoi lausuntonsa esityksistä *sen jälkeen, kun perustuslakivaliokunta oli antanut lausuntonsa*. Edelleen muistiosta ilmenee, että lakivaliokunta on lausunnossaan perustuslakivaliokunnan lausunnot huomioon ottaen esittänyt hallintovaliokunnalle (LaVL 32/2018 vp) säännösmuutoksia muun muassa säännösehdoiksi syrjintäkiellosta ja kohdentamattoman tietoliikenteen seurannan kiellosta. Hallintovaliokunta on ehdottanut mietinnössään lakivaliokunnan lausuntoon viitaten, että pykälää muutetaan lakivaliokunnan lausunnon mukaisesti. Kysymys on näin ollen siitä, että tietyiltä osin hallintovaliokunnan mietinnössä olevat säännösmuutokset juontuvat lakivaliokunnan lausuntoon, eivätkä siten ole hallintovaliokunnan "itsensä kehittämiä", vaikka hallintovaliokunta on tietenkin sinänsä päättänyt tehdä muutokset lakivaliokunnan säännösmuotoiluehdotusten pohjalta. Muistiosta myös ilmenee, että yleisemmin hallintovaliokunnan ja lakivaliokunnan muutosehdotukset perustuvat ministeriöiden valiokunnille antamiin vastineisiin. Vastineet on valmisteltu sisäministeriön, puolustusministeriön ja oikeusministeriön yhteistyössä.

Mietinnön valtiosääntöoikeudellisen arvioinnin kannalta on yhtenä lähtökohtana huomattava, että perustuslakivaliokunnan lausunnossa esitettyihin valtiosääntöoikeudellisiin huomautuksiin ei yleensä liity konkreettisia säännösehdoituksia, joilla huomautuksessa esille tuotu perustuslakiongelman voitaisiin korjata, vaikka huomautukset tuovatkin esiin kohdittain varsin konkreettisiakin lähtökohtia ja suuntaviivoja säännösmuutoksille.

Edelleen on mietinnön valtiosääntöoikeudellisen arvioinnin kannalta otettava huomioon se, mitä perustuslaissa on jo säädetty, samoin kuin se, että perustuslain säännökset vaikuttavat suoraan tavallisten lakien säännösten sisältöön ja edelleen aikanaan niiden

tulkintaan ja soveltamiseen. Tästä johtuen tavallisessa laissa ei useinkaan ole tarvetta sen paremmin toistaa kuin selittää perustuslaissa jo säädettyä. Tässä yhteydessä on myös muistutettava perinteisestä valtiosääntöoikeudellisesta periaatteesta, jonka mukaan perustuslain selittämiseen on syytä suhtautua torjuvasti tai ainakin pidättyvästi, mitä aiemmin ilmensi valtiopäiväjärjestyksen 67 §, jossa oli nimenomaisesti mainittu perustuslain selittäminen yhtenä perustuslain säätämisyjärjestystä edellyttävänä seikkana.

On kuitenkin huomautettava, että voimassa olevan perustuslain 73 §:ssä ei ole enää erikseen säädetty perustuslain selittämisestä ja että perustuslain säännösten toistaminen ei ole muutoinkaan kiellettyä, vaikka perustuslain tekstien toistamisen suhteen tavallisessa lainsäädännössä on syytä olla pidättyvä linja.

Voimassa olevasta lainsäädännöstä löytyy useita esimerkkejä perustuslain pykäliä enemmän vähemmän toistavista säännöksistä. Tässä yhteydessä voidaan viitata esimerkiksi rikoslakiin, jonka 3 luvun 1 §:n säännös laillisuusperiaatteesta käytännössä toistaa perustuslain 8 §:n 1 momentin ensimmäisen virkkeen. Samoin yhdenvertaisuuslain 8 § syrjinnän kiellosta on olennaisessa määrin samanlainen kuin perustuslain 6 §:n 2 momentin säännös olkoonkin, että yhdenvertaisuuslain 8 §:n luettelo kielletyistä erotteluperusteista on laajempi kuin perustuslain 6 §:n 2 momentti ja että yhdenvertaisuuslain 11 ja 12 §:ssä on erikseen säädetty erilaisen kohtelun oikeuttamisperusteista. Myös ulkomaalaislain 147 § palautuskiellosta pitkälti toistaa perustuslain 9 §:n 4 momenttia.

Nähdäkseni tällaisilla sinänsä perustuslain säännöksiä pitkälti toistavilla lain säännöksillä on oma merkityksensä perusoikeuksien toteutumisen edistämisessä ja takaamisessa asianomaisen lain soveltamisessa viranomaisissa ja tuomioistuimissa. Tästä syystä olen pitänyt tarpeellisena yleisten periaatteiden sisällyttämistä siviilitiedustelulakiehdotukseen perustuslakivaliokunnalle 25.10.2018 antamassani lausunnossa hallituksen esityksestä HE 202/2018 vp. Samoin perustuslakivaliokunnan lausunnon PeVL 35/2018 vp mukaan ”toimivallan käyttöä rajoittavien sääntöjen ja periaatteiden merkitys on erittäin keskeinen käsillä olevassa sääntely-yhteydessä, ja niiden säätäminen mahdollisimman tarkasti ja yksiselitteisesti luo edellytyksiä niiden tosiasialliselle toteutumiselle.”

Säätämisyjärjestykseen vaikuttavat valtiosääntöoikeudelliset huomautukset

Perustuslakivaliokunnan lausunnossa PeVL 35/2018 vp on havaitakseni esitetty seuraavat valtiosääntöoikeudelliset huomautukset, joissa esitetyn perustuslainvastaisuuden korjaaminen on edellytyksenä lakiehdotuksen käsittelemiselle tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä.

- Yleiset periaatteet, erityisesti syrjinnän kieltö (ks. s. 15)
- Tiedustelumenetelmien käytön yleiset edellytykset siltä osin kuin kysymys on välttämättömyyttä koskevasta edellytyksestä (ks. s. 17)
- Tiedustelumenetelmät siltä osin kuin kysymys on tukiasematietojen hankkimisluvan enimmäiskestosta (s. 19)
- Tiedonhankinta tietoliikenteestä siltä osin kuin kysymys on nimenomaisesta yleissäännöksestä yleiseen ja kohdentamattomaan tietoliikenteen seurantaan kohdistuvasta kiellosta (s. 20)

- Rajausta siitä, että tietojen luovuttamisessa toiselle valtiolle on otettava huomioon myös Suomea velvoittavien kansainvälisten ihmisoikeussopimusten määräykset erityisesti siltä osin kuin on kysymys kansainvälisen yhteistyön ja tietojen vaihdon kiellosta, jos on perusteltua aihetta epäillä, että jotakin henkilöä tämän yhteistyön tai tietojen luovuttamisen vuoksi uhkaa kuolemanrangaistus, kidutus, muu ihmisarvoa loukkaava kohtelu, vaino, mielivaltainen vapaudenriisto tai epäoikeudenmukainen oikeudenkäynti (s. 24-25).
- Yhteistyö yhteisöjen kanssa siltä osin mitä suojelupoliisin ja yhteisöjen välinen yhteistyö voisi olla ja mitä yhteisöjä säännös koskisi ja mikä on tietojen saantiin oikeutettujen yhteisöjen piiri (s. 27)
- Tallenteiden tutkiminen siltä osin että tiedusteluvaltuutetulle tulee sama oikeus tutkia tallenteita kuin tuomioistuimelle ja suojelupoliisin päällystään kuuluvalla poliisimiehelle sekä siitä, että ulkopuolisen asiantuntijan ja muun henkilön, jota käytetään apuna tiedonhankinnassa, osuus rajataan vain viranomaisesta avustavaan rooliin ja sidotaan tallenteiden tutkimus hänen osaltaan viranomaisen välittömään ohjaukseen (s. 28)
- Oikeusturva siltä osin kuin kysymys on tiedusteluvaltuutetun asemasta lupaprosessissa siten, että hänellä on oikeus ilmaista näkemyksensä hakemuksesta ennen kuin käräjäoikeus tekee päätöksensä (s. 29)
- Kotirauhan suoja siltä osin kuin sääntelyä on täydennettävä rajaamalla pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävät tilat valtuuksien ulkopuolelle nimenomaisella lakiin otettavalla maininnalla, mukaan lukien se, ettei tiedustelumenetelmiin käytettävän laitteen tms. asentamisoikeus koske tällaisia tiloja (s. 32).

Lisäksi perustuslakivaliokunnan lausunnossa pidetään välttämättömänä säätää paikkatiedustelun jälkikontrollista (s. 30). Vaikka lausunnossa ei tältä osin ole nimenomaista pontta, asiayhteydessä viitataan kuitenkin aiempaan lausuntoon PeVL 66/2010 vp, jossa valiokunta katsoi jälkikontrollin olleen edellytyksenä lakiehdotuksen säätämiseksi tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä.

Perustuslakivaliokunnan lausunnossa PeVL 35/2018 vp myös edellytetään, että "(j)os hallintovaliokunta pitää välttämättömänä laajentaa hallituksen esittämiä toimivaltuuksia, on asia saatettava uudelleen perustuslakivaliokunnan arvioitavaksi."

Hallintovaliokunnan mietinnössä ehdotetaan hallituksen esitykseen sisällyttämättömän poliisilain 5 luvun 23 §:n 2 momentin muuttamista ehdotetun sotilastiedustelulain 30 §:n sanamuotoa vastaavaksi siten, ettei teknisellä laitetarkkailulla saa hankkia tietoa välitettävänä olevan viestin sisällöstä. Hallintovaliokunta viittaa siihen, että mainittua lainkohtaa tulkittu liian rajoittavasti niin, että "viestin sisältö" käsittää myös tekniselle laitteelle tallennetut ja sillä kirjoitettavana olevat viestit. Rajoittava tulkinta on hallintovaliokunnan mukaan merkinnyt viime kädessä sitä, että tällaisiin viesteihin kohdistuva tietokoneohjelman avulla toteutettava tietoverkon ylitse tapahtuva tiedonhankinta ohjautuu toteutettavaksi teknisen kuuntelun toimivaltuutta käyttäen.

Hallintovaliokunnan ehdottama muutos on luonteeltaan toimivaltuuteen kohdistuvan rajauksen kavennus, minkä johdosta se merkitsee tiedustelutoimivaltuuden laajennusta. Koska rajausta ei sisälly hallituksen esityksen lakiehdotukseen, perustuslakivaliokunta ei voinut arvioida sitä lausunnossaan PeVL 35/2018 vp. Näin ollen arvoin muutosehdotusta jäljempänä perustuslain kannalta.

Arvio

Nähdäkseni hallintovaliokunnan mietinnössä on muutoin otettu riittävän asianmukaisesti huomioon edellä luetellut perustuslakivaliokunnan valtiosääntöoikeudelliset

huomautukset paitsi siltä osin kuin kysymys on *syrjinnän kiellosta ja yleisen ja kohdentamattoman tietoliikenteen seurannan kiellosta, mihin liittyy yhtenä ulottuvuutena hakuehdon ja edelleen hakuehtojen luokan määrittely.*

Lisäksi on syytä arvioida erikseen edellä selostettua teknistä laitetarkkailua koskevaa muutosehdotusta, koska se ei ole ollut aiemmin arvioitavana perustuslakivaliokunnassa.

Syrjintäkielto

Perustuslakivaliokunnan lausunnon PeVL 35/2018 vp mukaan ”(o)ttaen huomioon tiedustelutoimintaan liittyvät profiloinnin riskit myös nimenomaisen ja asianmukaisesti laaditun syrjintäkiellon ottaminen lakiin on välttämätöntä. Tällaisen säännöksen lisääminen tietoliikennetiedustelulakiehdotukseen on edellytyksenä lain käsittelemiselle tavallisen lain säätämisjärjestyksessä. Lisäksi valiokunnan lausunnossa todetaan, että toimivallan ”käyttöä rajoittavien sääntöjen ja periaatteiden merkitys on erittäin keskeinen käsillä olevassa sääntely-yhteydessä, ja niiden säätäminen mahdollisimman tarkasti ja yksiselitteisesti luo edellytyksiä niiden tosiasialliselle toteutumiselle.”

Hallintovaliokunnan mietinnössä esitetään, että perustuslakivaliokunnan huomautus syrjintäkiellosta toteutettaisiin tietoliikennetiedustelulakiehdotuksen 1 §:ään otettavalla uudella 3 momentilla, joka kuuluisi seuraavasti:

”Tietoliikennetiedustelun kohdentaminen on toteutettava syrjimättömästi.”

Hallintovaliokunnan mietinnön mukaan myös on selvää, että ”kaikenlainen syrjintä on muutoinkin muun muassa yleisten oikeusperiaatteiden, perus- ja ihmisoikeuksien ja myös poliisilain suhteellisuusperiaatteen ja tarkoitussidonnaisuusperiaatteen perusteella kiellettyä muun muassa tiedustelutoiminnassa ja yleensäkin virkavastuulla tapahtuvassa julkisen vallan käyttämisessä. Säännöksiä on sovellettava niiden säädetyn käyttötarkoituksen mukaisesti.”

Lakiehdotuksen 1 §:n 3 momentti *ei* nähdäkseni asianmukaisesti toteuta perustuslakivaliokunnan lausunnon vaatimusta nimenomaisen ja asianmukaisesti laaditun syrjintäkiellon ottamisesta lakiin jo yksin siitä syystä, ettei 3 momentti ole kirjoitettu nimenomaisen kiellon muotoon, etenkin kun tässä yhteydessä huomioidaan se, että käsillä olevan kaltaisessa tiedustelutoiminnassa on kansainvälisten esimerkkien valossa huomattava riski esimerkiksi ns. etnisestä profiloinnista varsinkin silloin, kun tiedustelussa on kysymys terrorismin torjunnasta.¹ Juuri näistä riskeistä johtuen ”nimenomaisen ja asianmukaisesti laaditun syrjintäkiellon ottaminen lakiin on välttämätöntä” perustuslakivaliokunnan lausunnon mukaan.

¹ Etnistä profilointia lainvalvonnassa ja tiedustelutoiminnassa on tutkittu ja arvioitu jo aiemmin niin runsaasti, että minkäänlaisen tarkemman katsauksen tekeminen ei ole tarpeellista tässä. Viitataan vain esimerkiksi EU:n perusoikeusasiantuntijoiden verkoston lausuntoon etnisestä profiloinnista ja siinä viitattuihin muihin asiakirjoihin ym. E.U. NETWORK OF INDEPENDENT EXPERTS ON FUNDAMENTAL RIGHTS, Ethnic profiling. CFR-CDF.Opinion4.2006, http://lesaf.org/wp-content/uploads/2012/12/11_eu_experts_droits_ethnic_profiling.pdf. Ks. myös esim. Tuomas Ojanen, Terrorist Profiling: human rights concerns. Critical Studies on Terrorism, Vol 3, 2010, 295-312.

Nähdäkseni syrjintäkieltosäännös olisi kirjoitettava selvästi kiellon muotoon niin, että säännöksessä olisi erikseen lueteltu sellaisia kiellettyjä erotteluperusteita, joita voidaan pitää syrjintäkiellon ydinalueena tiedustelutoiminnassa. Tällaisia perusteita ovat esimerkiksi alkuperä, kieli, uskonto ja sukupuoli. Luettelon olisi kuitenkin syytä muotoilla perustuslain 6 §:n 2 momentin ja perusoikeuskirjan 21.1 artiklan tapaan siten, ettei se ole tyhjentävä.

Perustuslakivaliokunnalle antamassani lausunnossa (23.10.2018) HE 203/2017 vp laiksi *sotilastiedustelusta* pidin ongelmana sitä, että lakiehdotuksen 8 §:n syrjintäkieltosäännös oli kirjoitettu tyhjentäväksi. Tästä syystä katsoin, että säännöstä olisi muutettava niin, että "se olisi kirjoitettu perustuslain 6 §:n 2 momentin ja perusoikeuskirjan 21.1 artiklan syrjintäkieltosäännösten tapaan ei-tyhjentäväksi."

Yleiseen ja kohdentamattomaan tietoliikenteen seurantaan kohdistuva kiello, ml. hakuehtojen määrittely

Hallintovaliokunnan ehdottamassa 1 §:n 4 momentissa säädetään nimenomaisesti yleisestä ja kohdentamattomasta tietoliikenteen seurantaan kohdistuvasta kiellosta seuraavasti:

"Tietoliikennetiedustelu ei saa olla yleistä ja kohdentamatonta tietoliikenteen seurantaa."

Samassa yhteydessä hallintovaliokunta toteaa mietinnössään, että jo sinänsä valiokunnan ehdottamassa muodossa lakiehdotuksen 1 §:stä (soveltamisala), 2 §:stä (määritelmät), 3 §:stä (tietoliikennetiedustelun kohteet), 4 §:stä (tietoliikennetiedustelun käytön edellytykset) ja 5 §:stä (tietoliikennetiedustelun kohdistaminen) on johdettavissa kyseinen kohdentamattomuuskielto eli ns. massavalvontakielto. Valiokunnan mukaan "joka tapauksessa" sen ehdottama "1 §:n 4 momentti selkeyttää sääntelyä".

Nähdäkseni 4 momentti sinällään toteuttaa riittävästi perustuslakivaliokunnan huomautusta yleisen ja kohdentamattoman tietoliikennetiedustelun kiellosta, vaikka kirjoittamistapa voisi olla vieläkin selvempi.

Asiakokonaisuuteen liittyy kuitenkin keskeisesti myös kysymys siitä, mitä hakuehdolla tai hakuehtojen joukolla tarkoitetaan. Perustuslakivaliokunnan lausunnon mukaan "hakuehdon käsite on tietoliikennetiedustelun kohdentumisen kannalta ensiarvoisen tärkeä" ja sama koskee myös tietoliikennetiedustelulakiehdotuksen 7 §:ssä käytettyä ilmaisua "hakuehtojen luokka". Tästä syystä perustuslakivaliokunnan lausunnossa edellytetään, että tarkkarajaisuuden ja täsmällisyyden sekä tietoliikennetiedustelun perus- ja ihmisoikeusnäkökulmasta hyväksyttävän kohdentumisen vuoksi lainsäädännössä tulee säätää hyväksyttävän hakuehdon perusteista ja että vastaava koskee valiokunnan mielestä myös tietoliikennetiedustelulakiehdotuksen 7 §:ssä käytettyä ilmaisua "hakuehtojen luokka".

Hallintovaliokunnan mietinnössä ehdotetaan, että lakiehdotuksen 2 §:ssä laissa tarkoitettaisiin "4) hakuehdolla tietoa, jonka perusteella tietoliikennetiedustelulla viestintäverkon osasta mahdollisimman rajatusti ja täsmällisesti valitaan

tietoliikennetiedustelun kohteena oleva tietoliikenne; ja 5) hakuehtojen luokalla ”samaa asiakokonaisuutta kuvaavia toisiinsa liittyviä hakuehtoja;...”

Nähdäkseni määritelmien perusongelmana on, etteivät ne sano oikeastaan mitään niistä sisällöllisistä kriteereistä, joiden mukaisesti hakuehto tai niiden luokka määriteltäisiin. Tämä on ongelmallista sen vaatimuksen kannalta, että tietoliikennetiedustelu rajautuisi vain siihen, mikä on ehdottoman välttämätöntä sillä tavoiteltavien päämäärien saavuttamisen kannalta perustuslakivaliokunnan lausunnossa, samoin kuin perustuslain 10 §:n muutosta koskevassa valiokunnan mietinnössä (PeVM 4/2018 vp), edellytetyllä tavalla.

Tässä yhteydessä on korostettava, että myös EU-tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan (ks. kootusti *Schrems*, tuomion kohdat 92-93) ”yksityiselämän kunnioitusta koskevan perusoikeuden suoja unionin tasolla edellyttää, että henkilötietojen suoja koskevat poikkeukset ja rajoitukset toteutetaan sen rajoissa, mikä on *ehdottomasti tarpeen*² (tuomio *Digital Rights Ireland* ym., C-293/12 ja C-594/12, EU:C:2014:238, 52 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen) ja että siihen, ”mikä on ehdottomasti tarpeen, ei siis rajoitu säännöstö, jossa sallitaan yleisesti kaikkien henkilöiden, joiden henkilötiedot on siirretty unionista Yhdysvaltoihin, kaikkien henkilötietojen säilyttäminen tekemättä mitään erottelua, rajoitusta tai poikkeusta tavoiteltavan päämäärän mukaan ja säätämättä objektiivisesta perusteesta, jolla voitaisiin rajoittaa viranomaisten pääsyä tietoihin ja rajata niiden myöhempi käyttö tarkoituksiin, jotka ovat täsmällisiä, täysin rajallisia ja omiaan oikeuttamaan puuttumisen, jota niin henkilötietoihin pääsy kuin niiden käyttökin merkitsevät (ks. vastaavasti yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen tai yleisten viestintäverkkojen yhteydessä tuotettavien tai käsiteltävien tietojen säilyttämisestä ja direktiivin 2002/58/EY muuttamisesta 15.3.2006 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/24/EY (EUVL L 105, s. 54) osalta tuomio *Digital Rights Ireland* ym., C-293/12 ja C-594/12, EU:C:2014:238, 57-61 kohta).”

Kaiken kaikkiaan päädyn kantaan, jonka mukaan hakuehdon – ja sitä kautta hakuehtojen luokan – määritelmä pitäisi olla sellainen, että tietoliikennetiedustelu rajataan niillä säännösperusteisesti ehdottoman välttämättömään ja että mietinnössä ehdotetut määritelmät eivät riittävästi toteuta tätä vaatimusta.

Tekninen laitetarkkailu

Nähdäkseni teknistä laitetarkkailua koskeva hallintovaliokunnan muutosehdotus, joka merkitsisi tiedustelutoimivaltuuden laajennusta, on ongelmaton perustuslain kannalta.

Muita seikkoja

Hallituksen esityksessä HE 202/2017 vp ehdotettuihin lakiehdotuksiin on tullut huomattavan paljon muutoksia eduskuntakäsittelyn aikana. Näin ollen hallituksen

² Suomen kielinen käännös on nähdäkseni epäonnistunut siltä osin kuin siinä esiintyy ilmaisu ”tarpeen”. Esimerkiksi tuomion englannin kielisessä versiossa (ks. kohdat 92 ja 93) käytetään ilmaisuja ”strictly necessary”, jonka oikeampi käännös olisi ”ehdottoman välttämätöntä”. Ruotsin kielisessä versiossa esiintyy sanapari ”strängt nödvändigt”.

esityksen merkitys lain tulkintaa ja soveltamista ohjaavina lain esitöinä on merkittävästi heikentynyt.

Nähdäkseni perustuslakivaliokunnan lausuntoon olisi syytä sisällyttää lain soveltamista ohjaava lausuma, jossa korostettaisiin eduskunnan valiokuntien lausuntojen ja mietintöjen sekä erityisesti perustuslakivaliokunnan lausuntojen merkitystä sellaisina ”lain esitöinä”, jotka tulevassa lakien tulkinnassa ja soveltamisessa tulisi huomioida hallituksen esityksen HE 202/2017 vp ohella ja sijasta.

Helsingissä 20. päivänä helmikuuta 2019

Tuomas Ojanen
professori
Helsinki